

ZENTA és VIDÉKE

HELYI ÉS VIDÉKI KÖZÉRDEKŰ HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztő helyiség:
Kigyó utca, 202. szám, hová a lap szellemi részét il-
lető közlemények küldendők.
Kézírt nem adtnak vissza.
MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 ft. — Félévre 3 ft. — Negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetési díjak: Egész oldal 20 ft. — Fel oldal 10 ft.
50 kr. — Negyed oldal 5 ft. 50 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.

Kiadói hivatal:
Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a előfizetések
és hirdetések intézendők és ezek díjai fizetendők.
NYILTTÉR PETIT SORA 15 KRAJCSÁR.

Zenta város jövője.

Tisztelt Szerkesztő uram! Csém szíves fölhívását, hogy újságába a „Zenta és Vidék”-be néha-néha közérdekű cikkeket írogassak, — megkaptam; s mondhatom; örömmel olvastam azokat a férfias, tisztos irányu törekvéseket, miket uramocsém, tiszt. szerkesztő ur, beköszöntőjében a jövőt illetőleg önmagának programmul tűzött ki.

Nagyon szép lesz, ha komoly elhatározásához há marad mindvégig. Segítse Isten, boldog szándékában!

Hanem, nem akarok én most holmi Kukli-fele prédikációt tartani, sőt inkább egy nagyon lényeges közügyről, Zenta város jövőjéről, mint bennünket legközelebb-ről érdeklő dologról ohajtom igénytelen nézeteimet elmondani, annak a községnek akarván ezzel hasznára lenni, melyet nálammal jobban kisérem szeret, melynek minden téren való észszerű haladását annyira szívemen hordozom.

Hej-hej! mert bizony el kell ám erről komolyan gondolkozni a városát szerető polgárnak! Öreg hiba van nálunk a jövőt érte, meg hozza nem egy, sem kettő.

Legelső öreg hiba, mely a város fejlődésének útjában állt az, hogy Zenta, mint politikai község, anno Domini 1889. — szegény!

Második, de nem kisebbik hiba meg az, hogy a város jelenlegi atyái (képviselők) legtöbbszörben nincs meg a város jövő felvirágzásához szükségendő — nemesebb szellemi érzék!

TÁRCZA.

Irmuska.

(Bíbesztés)

— Jeta: Harsányi János. —

A tanácsosné megtörli izzadt homlokát.

... A fehér ablak-függönyt mind erősebben és erősebben rezgetteté a vihar szele... Ki törődnek most azzal...

— Tovább, tovább!

— A férfi ott ment el tőlem nem messze, állig 3-4 lépésnyi távolban...

— Ki volt?! — kérdi mohón egyszerre három izgatott hang, a tisztartóné, a tiszteltes asszony, meg a házi úrnő.

— Borsodi Illés! — felel jámborul — a rectoroné.

— Oh maga falusi — — lud, hallgasson! — mond a tanácsosné lenezőleg. Hiszen, a mint másnap kifürkésztém, Borsodi hétfőn nem is volt odahaza. Bent időzött a székvárosban a megyei gyűlésen és csak kedden reggel jött vissza.

— Ki volt tehát? Beszeljen gyorsan!!

— A férfi hogy ki volt? Bizony — nem is merem. Egészen idegen volt előttem.

— Ejnye bekár! — hangzik ismét a három egyforma szólam.

Harmadik, ugyancsak öreg hiba az, hogy a város jelenben elő vezér-férfiai nem fogták, sőt még ma sem fogják fel Zenta jövő felvirágzásának helyes okait és eszközeit.

Majd előveszem sorjában mindegyik okot.

Mielőtt azonban ezt tenném, reá akarok mutatni azokra a mulaszthatlan teendőkre, miket Zentának, magától tovább elodázni nem lehet, hanem azokat a városnak mielőbb teljesítenie kell, ha csak azt nem akarja a város polgársága, hogy Zenta fejlődése évtizedekre hátra legyen vetve.

Itt van első sorban zsenge fiainak nevelés-oktatása. Én öreg ember vagyok, iskolába való gyermekeim nincsenek, tehát belőlem önérdek nem beszélhet. Hanem, nem-e égbekiáltó vétek az, hogy Zenta népiskoláinak egyes osztályaiban, mint értesültem, 180, sőt 200-ra is felmegy a tanuló gyermekek száma?! Ez az elijesztő nagy numerus, azt hiszem, minden bővebb magyarázattól fölment vagyis e szerint világos az, hogy Zentának jövő évben ha többet nem is legkevesebb 3-4 új elemi osztályt fel kell állítani.

Másod sorban figyeljük meg utcáinkat. Egyik rondább, mint a másik. A sár igen sok utcában, egész éven even át soha ki nem száradt. Örökös fertő bűziti házaink elejét. Ha a közönséges ruhába öltözködik, kivált téli időben, a penész-szag már megszűről érzik rajta, mert a szobák, az utcái moesár miatt, penész gombákkal vannak benöve. A közegészség érdekében

Már akárna a szentem, annyit mondhatok, hogy egészen csinos fizető volt... Csak úgy rohant a lugoshoz, a szép Irmuska karjai közé... Hogy azután a szerelmes pár meddig időzött a „légyott-on, azt én nem mondhatom meg, mert a hitottakon annyira megzavarodtam, mikép meg még se tudom, hogyan vergődtem ki a parkból. Akkor jöttem kissé magamhoz, mikor lakasom előtt komondorom esahoiva fogadott.

... A vihar hihetőleg elvonult... Az ablak redőnyök ismét mozdulatlanul állanak helyökön, — épen úgy, mint az az öt asszony ül a szobában némán s néznek egymás szemébe meredten...

A tarcsozó hölgyek a halottak fölött egészen meg vannak zavarodva, úgy, hogy meg — szavuk is elállott... Hal meg akkor mily zavarba jönnék, ha kitérülve az ablakon, meglátnák azt a férfit, ki ott áll a község háza szegletén, düböl sapadon, kikelt ábrázattal... Mint rémülve az elbeszélő s a kíváncsi hallgatóság ha megtudnák, ... hogy az érdekes és pikáns történet elbeszélése alatt az ablak-függönyt — olykor-olykor — nem a jüszki, pajkos szelő lengeté ám meg, hanem egy rejtélyes orkán: a Borsodi Illés reszkető keze, ... indulatainak fekvesztett árja...

tebát nem-e égetően szükséges az utczák rendszeres csatornázása?!
!

Ott van harmadszor a Tisza-part! szárnalmas, nyomorult látvány! Kutyabagosa falcska különben néz ki a Tisza felől, mint a 22 ezer lakost számláló, rendezett tanácsosai és számos intelligenciával bíró Zenta városa!

Negyedsorban itt volna az ideje, hogy Zenta, aránylag kevés kiadással, magának egy biztos s örökös jövedelmező forrást teremtsen. Ezért volna szükséges pl. egy dús jövedelmet hozó — halas-tavat létesíteni.

Szóllhatnék még ötödször, sőt hatodszor is: — de azt ez uttal nem folytatom tovább.

Elmondom inkább azt miképen gondolom az én egyszerű, öreg eszem szerint e többrendbeli üdvös dolgot legkönnyebben keresztülvihetőnek.

Ugy semmiesetre sem, mint a hogyan a közelmúltban, a sok mulasztás helyrehozatalát a tettes városi magistratus gondolta és javasolta, t. i. 50 kros pótdó kivételével.

Ohó! ez egy kissé sok lenne egyszerre.

Ámde akképen sem ám, a mint a város képviselő testülete, vezére szavára hallgatva mostanság eszelepszik, t. i.: felszólják a bevételeket a lehető legnagyobb és alig-alig, vagy talán el sem érhető magasságra; a kiadásokat pedig egyre-másra törlik és törlik, még, pedig nem másért, csupán azon okból, nehogy a népnek köz-költséget kelljen fizetnie, mert akkor esetleg csorba esnék — a népszerűsége

II.

Szegény, áldott jó Borsodit, balesillagzata vitte e napon a faluházához.

A jegyzővel, valami személyesen megbeszélni valója volt, és mert kissé járkálni is akart, elment maga hozzá. A notárius ur azonban, segédjével együtt kiment fürjezni.

Az irodában Borsodi a kis birón kívül — ki tisztogatott — nem találván senkit, vissza indult haza.

A mint a jegyző lakás ablakai előtt elhaladt, tisztán hallotta, hogy a szobában nevet említették. Először azt hitte, hogy őt hívja valaki. Odament a kinyitott és befüggönyözött ablakhoz, hogy a redőnyt felemelje s megtudja, ki szólítja. Mikor azonban egészen közel ért a falhoz, rögtön tisztában lett a dologgal. Szavokról megismerte a vértesslavi „hotyole” hölgyeket s tudta, hogy szokásuk szerint — pletykálnak, még pedig azon perczen épen — felőlük!

Távozni akart, de jellemének gyengébbik része — ottmarasztotta.

Leült a falmelletti „kis pad”-ra és — hallgatódzott.

Hej! de drágán meglakolt e büneért...

Borsodit először mulatatta az asszony-népség kislelkű irigysége; hanem mikor a ny. m. k. sz. t. n. özvegye az éji történet mesélésébe fogott s

no még egy-két faramuczi embernek a bügyillásán. Hogy aztán a hiúság, s a vétkes fősvénység árán tönkre megy a népnevelés; elcsenevészedik az egészséges ember; romba dől sok polgár verejtéken szerzet vagyonkája, — az mind semmi! csak a + és — egyenlő legyen, míg csak lehet — a papíron. Hogy az ilyen költségvetés pusztá szemfényvesztés, mit sokáig vinni nem bírhat senki, az bizonyos.

Hja, de ha más képen nem lehet! — mondja egyik is, másik is.

Én azt állítom, hogy: igen is lehetne!

Megmagyarázom tehát miképen. Szükséges tudnunk mindenek előtt azt, vajjon Zenta város lebegő adóssága — a vasuti 220 ezer forintot kivül — mily összegre megyen fel.

Azután: biztos értesülést kell nyernünk affelől mily összegre lenne szükségünk, hogy a kikerülhetlen beruházásokat eszközölnünk lehessen. Mert ne áltassa magát senki sem azzal mintha Zentának, mert ma már szegény, a kor követelményeitől el lehet maradni.

Ha már most tudják az összegek nagyságát, használjuk fel ezekre elsősorban a „kaszárnya alap“-ot hiszen ezt gyarapítanunk többé aligha lesz módunkban; másodsorban használjuk fel a „közigazgatási alap“-ot; és harmadsorban, a még szükségelendő összeget, hosszú időhöz kötött, olcsó kölcsönnel szerezzük be. Az ily olcsó kölcsönnel Zenta bizonyosan megtakarítana pár ezer forintot. És hogy ez tőlem nem ferde fogalom, rámutatok egyszerűen Aradra, hol a város 500,000 forintos kölcsönt készül kötni adósságai, konvertálása végett mely neki évenként 7000 forint biztos hasznot hajt.

Rendezné ekképen körünkre égett bajainkat, beáll majdan a rendes állapot; azaz: csupán azokat a kiadásokat kell teljesítenünk, miket a „rendes rovatok“-nak lehet nevezni. Ezt pedig fedezni fogja az évi rendes bevétel.

De hogy ismét úgy ne járjunk, miképen most vagyunk, vagyis: nehogy Zenta ismét 10 évig hanyagolja el több rendbeli előhaladását, kell, hogy minden évben építsen alkosson valami hasznosat, szükségességet.

Az előhaladás terén jelszava legyen Zentának: „Lassan de biztosan!“

ebbe mind jobban és jobban belemelegedett, — ajkáról mindjárt eltűnt a mosoly . . . felállott s az ablakfához támaszkodott, hogy a beszélőnek egyetlen szavát se veszítse el . . . Nagyon érthető, hogy a történetke végén Borsódi nyugalmának is — vége lett.

Halgatodani akart? — no, halott elegett! . . . sokkal többet, mint mennyire számított . . .

Bizony jól sejtették . . . az ablak függönyét a vihar szárnya mozgató meg . . .

Ámolyogva hagyta oda Borsódi Ilés a községházát. Meg-meg állt, majd ismét tovább ment botorkált, a hová lábai öntudatlanul vitték.

Mikor kábultságából kissé magához tért, a falu feletti magas, sziklás hegytetőn állott s a feltűnedező csilagokat bámulta.

Leült egy kiálló, mohlepte köre, s fejét tenyerei közé hajtva — gondolkozni próbált.

Lelke visszavarázsolta elébe a multat, a négy év előtti lázas időt, midőn szive — életében először — kezdett nőért hevesebben dobogni . . . Akkor látta meg először azt a leányt, a kit később oly uagyon — megszeretett . . . Szülei takortájában vesztvén el, egyedül állott a világban jóléttel, gazdagsággal megáldva . . . A leánya szegény volt, egy megyei irnok hatodik gyermeke . . . A természet neki a szépségből nagyon

Ezt pedig csak úgy lehet elérni, hogy ha az adózó polgárság, városi pótdadó címén évi 8—10 kros %-ot fizet, áldoz a haladás szent oltárára.

Kölcsön is, pót-adó is! biz ezek keserű orvosságok; de csak — használjanak!

És ha a város képviselőtestülete felül nem emelkedik minden kicsinyes önérdéken, — lehetetlen, hogy a már felszaporodott általános bonyodalmakat a több rendbeli elmaradást, a kor követelményeinek helyesen, más uton s módon meg tudja oldani.

Toldozhatják-foldozhatják a város atyái a költségvetést akárhogyan; csinálhatnak minden 3 hóban új költségeloirányzatot! felemelhetik a bevételeket bármily magas összegre! törülhetnek derűre-borúra a címekből akármennyit; — ez mind nem használ semmit! Mentül tovább huzzáhalasztják a dolgok helyes rendezését, annál jobban elmérgesedik az ügy, s ennél inkább meg fogja az magát boszulni.

Csak az a legeslegöregebb hiba, hogy e huzavonát Zenta város jövő fejlődése, polgárainak jövő boldogsága sinyl meg legérzékenyebben!

Zenta, 1889. Karácsonyhava, 5.

Igazmondó.

Gazdasági levél

a Tisza partjáról.

A bácskai tisztes földművelő osztály számára.

— Irta: Szobonya Bertalan. —

Az őszi vetések befejeztével megkönnyelbűten lélegzik fel a gazda, mert tevékenysége immár nem oszlik el oly sok felé, mint mikor a tavaszi, nyári és őszi munkák összes erőit igénybe vették. De ha megkönnyelbűl is a gazda a sokoldalú tevékenység megszüntével, ez még nem jelenti azt, hogy most már összetett kézzel, boldog semmittevés közt bámuljuk a természet téli álmaiból, nem jelenti azt, hogy a gazda most már tétlenségre lenne kárthatva; — mert sok fontos munka vár még rá a legközelebbi jövőben is.

Ilyen fontos munka első sorban az őszi mélyítés, másod sorban az állatok okszerű takarmányozása és harmadszor a gazdának önképzése vagyis a hosszú téli esteken és akkor, midőn a zord idő besorítja a szobába — jó gazdasági könyvek olvasása. Mert bizony valljuk be, hogy a mi gazdáinkra nagyon ráférne egy kis tanulás, egy kis okulás, de irtóznak a könyvtől, irtóznak a gazdasági lapoktól és maradnak a mult század sötétségében. A sötétségben pedig nem lehet haladni, a ki pedig nem halad az elmarad és a ki elmarad, azt az életre való letiporják és megsemmisítik, mint a porszemet, melyt a vihar elseper.

Lássuk hát először is, miért jó az, ha a gazda most ősszel szántja meg földjét a tavasziak alá?

keveset juttatott és az időben már 43 év nyomta vállait . . . A leány bájjakkal teljes, csupán 17 tavaszt számlálva . . . Mikor hire ment, hogy Borsódi Ilés nélkül készült venni Kovács Irmát, rokoni és jó barátai mind azt tanácsolták neki, hogy vagy korához illően nőstüljön, vagy — sehogyan. . . Nem halgatott senkire, egyedül emberi tapasztalatára, szerető szívére, a melyek egyre azt sugdosták neki: Kovács Irma tiszta, mint a meny anyyala, igaz mint saját becsületes szive! . . . Emberismerete azzal biztatta, hogy a romlatlan kebel tisztelni s megbecsülni fogja az ő nevét — a jövő utain — úgy, mint a mily nagyon, vég nélkül szereti ő e leánykát! . . . Nem hallgatva senki másra, nőül vette a fiatal gyermeket. . . Ennek már 4 éve. . . Ez idő alatt sohasem tapasztalt olyant, mi emberismeretére, becsületes szívére, vagy neje jellemére bármily szégyent hozott volna. . . Igaz, ő erre soha nem is gondolt. . . De hogy is gondolhatott volna erre, mikor neje hozzá jó, nagyon is jó volt. . . Nejét félteni, soha eszébe sem jutott. . . Hiszen a mit az ember hitvesétől gyengédséget, odaadást és hűséget követelhet, azt ő — így hiszi! — nejétől mind megkapta. . . Házasságában, ha volt még ez idő alatt valami kívánni valója, csak az lehetett, csak az volt, hogy nem volt — gyermekök. . .

Először azért, hogy a lehulló eső a mélyen megszántott földbe szépen lehuzódik, s ott összegyűl, mert a szél nem tudja kiszáritani oly könnyen, mint a sekélyen megszántott, vagy szántatlanul hagyott földről. Mikoo aztán a nagy hőség beköszönt s a szomszédunknál az árpa, zab, répa, tengeri elsül, a mi mélyen szántott földünkben lévő termények oda sem néznek a szárazságnak s mint az idén is, az adai m. kir. földműves iskola birtokán ilyen mélyített talajban termelt répa cat. holdanként 480 m. mázsát adott. Másodszor azért jó a mélyítő szántást ősszel megadni a talajnak, hogy a téli fagy minél jobban porhanyítsa, puhítsa földünket, mert ha az ásványi alkatrészeket nem mulasztja el a fagy, akkor a növények ezeket gyökereikkel nem tudják felvenni és terményeink nem sikerülnek.

Ezekben rejlik a mélyítésnek közvetlen és első eredménye, a mi aztán abban nyilvánul, hogy a kapás növények jobban fizetnek, nagyobb lesz a termés és ebből kifolyólag a haszon is. De a mélyítésnek jó hatása nem egy két évre terjed ki, hanem több évekre is; nevezetesen a kapás után őszi vagy tavaszi kalászoszt alkalmazván azt tapasztaljuk, hogy az a szomszédéhoz képest, a ki nem mélyített — sokkal szebb és mikor az aratás es eséplés el jó, mint az idén nálunk az árpa 18—20 m. mázsánkénti termést adott a szomszédunk 6—7 m. mázsájához képest s mikor ezzel eldicsékszünk a szomszédunknál, ő azzal felel, hogy „igen ám! de magánál nem dönt meg az árpa a sok esőtől, nálam megdől, pedig nem is olyan trágyázott a „földem!“ Hát ebben igaza is van a szomszédunknak, de hát ő is mélyített volna — nála sem következik be a megdőlés, mert hát ennek oka az, hogy a sekélyen szántott földrétegben az eső-víz és a hó-lé hamar megtelíti azt a vékony földréteget, a mely nem vastagabb 3—4-nél és ha jön az eső tovább is, úgy átázik a föld, hogy a növényt a tegkisebb szél vagy harmat is lebuktatja, hőlött ha 12 vagy legalább 8—10 hüvelyk mélyre megszártotta volna földjét a gazda, akkor lett volna a víznek helye, hová lehuzódni s a gyökereket nem áztotta volna ki annyira, hogy azok megállani képesek nem lehettek.

(Folyt. köv.)

Színház.

Novemb. 30-án szombaton, bérlétszűnetben: „Zsidó báró“, kor- és jellemrajz 4 szakaszban. Idejét multa darab, melyet kár volt méltó helyéről a lomtárból elővenni.

Decz. 1. vasárnap „A háromszéki leányok“ népszínmű Szigligetitől, összevágó, élénk előadásban. A színtermet megtöltött közönség nem egy dalt megújratott: Különösen a Krassói és Kompoltiné kettős dalát kell dicsérettel felemlítenünk, mely a maga nemében valóban sikerült volt.

Decz. 3. kedden „Tricoche és Cacolet“ francia vígjáték, 5 fely. Ilyen élvezetben sem részesült még a zentai közönség, hogy oly kitűnő Tricoche-t, mint Solymosi ur, és oly hozzá méltó Cacolet-et, mint Polgár ur volt láthatott volna színpadunkon Igazán nagyszerű volt mindkét alakítás! Az egész est nem is állott egyébből, mint kacagásból és tapsból.

Decz. 4. szerda. A színtársulat egyik primadonnájának, Kompoltiné asszonynak édes anyja, ez nap halálozván el, az előre kitűzött „Velencei Kalmár“ helyett Csiky „Vas ember“-e került színre. A czimszerepelt Demjén játszotta, igen jeles sikerrel. Mellette Krassóinét, mint Edithet kell kiemelnünk.

Decz. 5. csütörtökön „Papagéno“, a mulattató vígjátékok netovábbja. Polgár Koczort oly

. . . És most, hogy ezt e szörnyű rémséges történetet hallotta! . . . Hátha mégis . . . igaz lenne!! . . . Hátha mégis neje őt megcsalta!! . . . Oh az a gyauu, az a gyauu! oly ijesztő mérvben növekszik az, mint a lavina.

Józan eszének utolsó szermerjét össze kellett szednie, hogy valami helyes utat találjon, mi őt az örületes labirynthból kivesse.

Már a „fiastyuk“ is feljött az égre, mikor végre Borsódi száundékával tisztába jött.

— Igen, beszél suttogva önmagához a boldogtalan ember, hogy emlékébe annál inkább bevésse a további teendőket — ha élni akarok, így kell eszelednem. . . Nőm előtt teljesen a régi embernek kell magamat mutatnom. . . Eddig is sokszor mentem-jöttem egyedül mindenfelé, — ezental még gyakrabban utazom. . . Eddig soh'se figyeltem meg nőmet, ezental annál inkább. . . Legközelebb lemegyek, azaz mintha lemennek Bács-Hunyadra, ökröket venni; nem megyek csak Nagy-Csalogányosig, onnan félóra alatt . . . gyalog s tükön itthonn vagyok. . . minden éjjel . . . ha kell. . . És így tovább. . . Vagy megtudok valami bizonyosat . . . vagy — meghalok. . . De lármát, botrányt bizonytalanra nem csinállok. . . Nem! . . . ne nevesenek az emberek — Borsódi Illésen!

(Vége köv.)

kitűnő ábrázolással mutatta be, hogy jobban ki-
válni sem lehetne. Hasonlóképen Kövessy Turni
fodrász szerepét Körössinét már oly sok szerep-
közben láttuk fellépni; és mindég jelesen, hogy
őt a társulat egyik legjobb tagjának kell elis-
mernünk.

Decz 8-án vasárnap telik le a 12 bérlet.
Polgár ur, valószínűleg, még újabb 12 előadásra
nyit bérletet, melyet továbbra is a legmelyeg-
ben ajánlunk tiszt. közönségünk eddigi becses fig-
yelmebe és pártfogásába.

Jövő héli műsor. Vasárnap „A rezervisták.”
Kedd: „Lumpáczius Vagabundus.” S o l y m o s i
j u t a l o m j á t é k á r a. Szerda: „Az angyal.”
Csütörtök: „Velencei kalmár.” Szombat: „Sák-
kingeni trombitás.”

Helyi és vidéki hírek.

— **Hivatalos látogatás.** Megyénk kir. tanfel-
ügyelője, nagys. Czirfusz Ferencz kir. tanácsos
ur, decz. 6-án Zentára érkezett és itt az összes isko-
lákat megfogja látogatni, mi végből, több napig
szándékozik körünkben időzni. Midőn a kötele-
ségében fáradhatlanul működő érdemes megyei
tanügyi főnököt egy szivből jövő „Isten hozott”-tal
üdvözlőnk, ehhez csupán azon ohajunkat csatol-
juk még, vajha sikerülne ő nagyságának az ő
tapintatos modorával párosult erélyével jóvátenni
mindazon hiányokat és mulasztásokat, melyeket
hivatalos szemle-utjában Zenta népiskoláinak
egyik-másikában tapasztalni alkalmá leendő.

— **Népies előadások.** A lapunk legutóbbi
számában közzétett népies előadások sorozatából
az első e hó 1-jén tartatott meg a közs. gymna-
sium rajztermében. Bevezetésül Szücs Lajos gym-
n. igazgató, mint az előadásokat tartó „zentai tanári
kör” elnöke, tudtára adta a közönségnek, hogy e
kör egyelőre a négy adventi vasárnapon, később
pedig nagy böjtkben, fog a múlt évihez hasonló
népies előadásokat tartani. Mivel pedig ezeknek
sikere nagy részben az előadások halgatói szá-
mától függ, fölhívja a jelenlevőket, hogy a kö-
vetkezőkre is jelenjenek meg s mondják meg
ismerősöknek, hogy őket is szívesen látják. Ezu-
tán üdvözlö a jelenlevőket, az adventi előadások
folyamatát megnyitja s fölkéri Czehe Győző népsík.
igazgató urat, hogy „Kísérletek a légszivattyúval”
ez érdekes és tanulságos előadását megtartani
szíveskedjék. Erre Czehe ur a katedrara lépett s
tőle megszokott érdekes és könnyen érthető mo-
dorban ismertette a természettudományok rend-
kívüli fejlődését és hasznát. Miután a hallgatók
figyelmét lekötö a érdeklődésüket teljesen fölkelő
bevezetését előadta, áttért az előadás tulajdonképi
tárgyára: a levegőre, minek általános ismerteté-
sét a légszivattyúval tehető kísérletek, a hő- és
légsúlymérő s egyéb — a levegőre vonatkozó —
érdekes, sok tekintetben mulatságos kísérletek kö-
vették. A rendkívül érdekes kísérleteket a jelen-
levők közönség mind végig nagy figyelemmel kísérte
s az előadót több ízben zajosan megéljenezte. Szóval:
Czehe ur előadása teljesen sikerült, mert a jelen-
levők abból a legnemesebb szórakozás mellett bi-
zonyára sokat tanultak. A jelenlevők száma (a
szintén szép számban jelenvolt tanulók nélkül)
85. Reméljük, hogy e szám a múlt évihez hason-
lólag emelkedni fog az előadások hírének terje-
désével. — E hó 8-án, azaz ma vasárnap
d. után 3 órakor tisztelendő Virág István ur fog
tartani szintén igen szép előadást „A keresztény
szegényápolás történetéről.” Ajánljuk az érdeklő-
dők figyelmébe.

— **Vissza esés.** Furcsa hírt hallottunk a hely-
beli izr. hitközségről — ha igaz. Egyik túl-buzgó,
s az orthodox zsidó-egyház elveinek nagyon is ro-
konszenvező tagja azt indítványozta a múlt héten
tartott választmányi gyűlésen, hogy az izr. hit-
község bármily áldozatok árán is állítsa
vissza a felekezeti iskoláit, mert,
az illető szerint, a közs. jellegű népiskolák mellett
a gyermekek nem tanulhatják eléggé a vallási
hitágazatokat. — Ez indítványra vonatkozólag
részünkről ez uttal annyit jegyzünk meg: Igaz,
hogy az izr. gyermekek, a mostani módszer mel-
lett vajmi keveset tanulnak a vallástamból. De
miért? Azért, mert kevés a tanerő. A
gymnasium, polg. leányiskola és a népiskola fel-
sőbb osztályu növendékeit csupán egy tanító,
Bergel Emil oktatja a vallástamban, s pedig min-
dössze heti egy-egy óra alatt. Biz ez nagyon ke-
vés! De hát — nem jut több idő. Egy ember
tudjuk mindég csak egy ember. Van ugyan még
egy vallás tanító-fele öreg ember a kisebb gyer-
mekek számára, de ez már anyyi, mint a —
semmi! — Nem a felekezeti iskolák visszaállítá-
sát kellett volna tehát a tiszt. indítványozónak
akkor szóba hozni, hanem még egy új
h i t o k t a t ó á l l á s s z e r v e z é s é t k é-

relmezni. És ha a az illető indítványozó a magyar
hazafiságnak, a szabadelvű szellem fejlesztésének
s a korral való haladásnak oly mértékben volna
barátja, mint a hogyan orth. vallásért buzgól-
kodik, úgy ilyen értelmű indítványt mai nap
bizonyára nem tett volna. Elég sajnós, hogy ezt
1889-ben, épen a B á c s k á b a n kellett meg-
érintünk.

— **Oktatás ügy.** A zentai tanári kör f. hó
4-én tartott havi ülésében nyilatkozott a görög
nyelv tanításának kérdésében, az orsz. középisk.
tanáregyesület központi választmányának felhívá-
sára. A kör Szücs Lajos elnök előadása alapján a
tárgyat minden oldalról alaposan megvitatta s
azon határozatot hozta, hogy: 1) a görögöt nem
tartja minden főgymn. tanulóra nézve szükséges-
nek; 2) csak az legyen köteles tanulni, kinek
arra felsőbb tanulmányai folytathatása végett
szüksége leend; 3) a francia nyelv hozzászok-
tatása a főgymnasiumba a görögöt nem tanulókra k ö-
t e l e z ő, a görögöt tanulókra n e m k ö t e-
l e z ő erővel; 4) a görög klasszikusok sikerült
fordításban hetenkint egy magyar nyelvi órán
olvastassanak és magyaráztassanak a főgymnasiumi
osztályokban.

— **Derék munka.** A helybeli közs. népok-
tatási tanintézetek igazgatója t. Czehe ur, a polg.
közs. iskolások elnökéhez további intézkedés cél-
jából, egy nagyobbabásu dolgozatot nyújtott be
— a f e l n ö t t e k o k t a t á s a t á r g y á b a n. E mun-
káltról legközelebb bővebben fogunk szólni.

— **Vas asszony.** Egyik uri háznál mosott
napszámban mult szerdán egy tenyeres-talpas pa-
raszt menyecske. Ugy 11 óra tájban, délelőtt, el-
kezd az asszony a tekő mellett tipegni-topogni,
majd leguggol a földre, és pár perc multával —
gyermekét szült.

— **Családi dráma.** Városunk fia s idehaza
általánosan ismert és kedvelt Hevér Dávid, buda-
pesti táviró-tiszt nov. 24. meghalt. Neje, e feletti
bujában, harmadnapra követte férjét s most már
együtt aluszszák az örök álmot. Nyugodjanak bé-
kével.

— **Építkezés.** Szabadka tavaszkor új, díszes
városházát épített.

— **Párbaj mánia.** Két szabadkai színész nem
elégelte meg a színpadi páros-viaskodást; hanem
megselekedtek a dolgot komolyan és jól helyben-
hagyták egymást. Mind a kettő ágyban fekszik.

— **Ragályos betegség.** Baján 14 napra le-
zárták az iskolákat, vörheny miatt.

— **Jó szív.** 106 gyermeket láttak el a bairi
jó szívek téli ruhával. Bizony az „I. zentai
nőegylet” a életjelt adhatna már — feltáma-
dásáról!

— **Új intézkedés.** Baross miniszterünk egyik
legújabb rendelete szerint „Z ó n a j e g y e k”
kaphatók f. é. decz. hó 1-től — a z e n t a i m. k.
p o s t a h i v a t a l n á l i s.

— **Megérdemelt kitüntetés.** Bende Imre, volt
ujvidéki plebánus s jelenleg beszercezbányai
püspököt a király ő felsége belső titkos tan-
ácsosává nevezte ki.

— **Szerkesztői változás.** A „Szabadkai Köz-
löny” szerkesztését, Szendrei Imre helyett Szeg-
halmi Béla gym. tanár vette át.

— **Csuda-doktor.** Kis József, horgosi takács
csodadoktor hírében áll a környéken. Egy sze-
gedi alsó tanyai gazdaembernek a disznóját meg,
harapott egy kóborló kutya. Nosza, rögtön elho-
zatta az anyjuk József mestert, hogy hát gyó-
gyítsa ki őket, nehogy megveszessenek. A doktor
össze is kotyvasztott valamit, a miből sok-sok
hókus-pókusz után inni kellett (egy butykosból)
először a — disznónak, utána a gazda- s gaz-
dasszonynak és végül a gyermekeknek. A disznó-
ságtól jobban is lett — a disznó, de a család
megbetegedett. Megtudta ezt a járási szolgabíró
is, és doktor uratat becsukatta.

— **Felhívas.** A „Zentai Gazdakör” azon t.
tagjai, kik a f. 1889-ik évről még tagdíj hátra-
lékban vannak, felhivatnak, hogy ebbeli kötele-
zettségüknek még ez év folyamán eleget tenni
szíveskedjenek: nekülönben azok, kik a jövő évi
ciklusra a k r tagjai sorából kilépni ohajtanak,
ebbeli szándékukat az elnökségnek írásban beje-
lentsék, mert ellenesetben velők szemben az alap-
szabályok következő parágraphusa jövőben érvény-
ben marad: 8. §. Minden rendes tag három évi
időtartamra, a rendkívüli tag pedig tetszés sze-
rinti rövidebb időre, de legalább fél évre kötelezi
már az a tagság. A három év leteltével kilépni
szándékozó rendes tag köteles ebbeli, szándékát
legalább egy hóval előbb írásban bejelenteni, el-
lenkező esetben a körnek újabb három évre is
tagja marad. A gazdaköri év mindig januárius
1-jével kezdődik s az év bármely napján belépő
tag kötelező három éves ciklusra is e n a p p a l v e-
szí kezdetét.” A elnökség.

— **Tisztújítás.** A „Z. Népkör” f. é. decz. hó 1-én
tartotta meg évi közgyűlését. Az egylet tisztikara köz-
felkeltés útján a következőleg alakult meg: Elnök Papp
Antal, alelnök Horovitz Adolf, jegyző Bakody Márton,
pénztáros Harsányi János, könyvtárnok Lebák Ferencz,
Választmányi tagok legnagyobb részt maradtak a tavaly-
évi; újtagul beválasztott Gombos Zsigmond.

— **Farsang.** A zentai önk. tüzoltó egylettől nyert
értesítés folyán tudatjuk olvasóinkkal, miszerint az idei far-
sang első táncvigalmát jövő év január 11-ik napján a
nagyvendéglő dísztermében fogja az egylet rendezni.

— **Sikerült mulatság.** A z. kereskedő ifjuság nov.
30-án Farkas Orbánnál tartotttombola-estélye várakozáson
felül jól sikerült. E fényes eredmény arra indította a
jelenvoltakat, hogy ilyenmü társas- összejövetelt a téli
évad alatt többet is rendezzen. A legközelebbi estély jövő
szombaton, decz. 14-én lesz.

— **Közyülési tudósításunk** térszúke miatt csak jövő
számunkban jelenhet meg.

— **Előleges értesítés.** Szerkesztőségünkhez a követ-
kező értesítés érkezett: E hó 19-én esti 8 órakor a hely-
beli nagyvendéglő dísztermében hírvessző költők váloga-
tott költeményeit fogom dramatice elszavalni, melyre
Zenta város n. é. közönségének b. figyelmét — már előre
— van szerenésém felhívni. Kiváló tisztelettel Strakosch
Sándor tanár.

Országvilág.

— **Uj adó.** Meg ne ijedj derek bácskai magyarom,
az a bizonyos új adó, mit lángeszű pénzügy-miniszter-
rünk behozni készül, nem sujt téged, csak a — l ó f u t
t a t á s i t o t a l i s á t e u r.

— **A gazdák és a hadsereg.** A földművelésügyi mi-
niszter decz. 14-re egy bizottságot hívott össze tanács-
kozni, a végből, hogy a magyar gazdák terményeiket, pl.
zab, szén, szalma, stb. egyenesen magának a hadsereg
ellátási szövetkezetnek adják át, és ne a liferansoknak.
Ebből hasznót nyerne az állam, de meg a termelő gaz-
daközönség is.

— **Nemes szokás.** Budapesten a téli idő alatt min-
den nap 1650 éhező iskolás-gyermek kap meleg ebédet,
minek költségeit egyes nagylelkű adakozók fedezik. Egy-
egy napra 120 forint szükséges.

— **Haladunk.** Női kaszinó alakult Zalaánán; mely-
nek alapszabályait a felső forum már jóvá is hagyta.

Vegyesek.

— **A nevetés betűi.** Egy figyelő állítólag a következő
alapos tapasztalatra tett szert: Az olyan egyének, a kik
„a” betűvel (ha-ha-ha) kacagnak, öszinték, loyálisak,
szeretik a társaságot, mozgékonyak, de néha ingatagok,
változó jelleműek; az „e”-vel nevetők (he-he-he) többnyire
phlegmatikusok, bánkodók; „i”-vel vihognak (hi-hi-hi)
a gyermekek, naivok, szolgálatkészek, félénkek, határozatlan
jelleműek; a „o” betű (ho-ho-ho) árulja el
a bohókás hangulatát. leginkább nagylelkűek, vak-
merők; az „u”-val (u-hu-hu) gonyolódva nevetők
többnyire világgyűlölők. — A ki ebben kételkedik, te-
gyen próbát, figyelje meg az embereket.

— **Fohászokodás!** Esti imáját végzi a 10 éves Gyula,
térdepelve. Kis huga, Gizi, nem állhatja meg, hogy bátyja
talpát össze ne csiklandozza. A pajkoságot egy darabig
csak eltűri az okos fu, de utóbb — imádkozás közben —
hangosan imigy fohászokodik fel! „Várgy egy kicsit Isten-
kém, had ütöm pofon Gizit! . . . Pa! . . . Es bo-
csásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is. . . .

Gazdasági és üzleti tudósítás.

Zenta, 1889. decz. 6.

Végre valahára a tél teljes szigorával beköszöntött,
a hét elején erős havazásunk volt; a vetéseket hólepel
borítja és így ezek megvannak véde a hideg kárte-
kony befolyásától.

Gabnaüzletünk iránya tartósan szilárd, a hét utó-
ján némi gyengülés állott ugyan be, de alapos a kilátás
arra nézve, hogy az árak ismét meg fognak szilárdulni,
miután Bpestre a hajózás szünetelése következtében a
közel jövőben még kevesebb gabona fog felérkezni, más-
részlől a vaggonfelhozatalok is gyengéek, de a külföld
is határozottan emelkedő irányzatot követ. Buzában az
árak meglehetősen tartották magukat, elénk véte'kedvel
korlátolt kínálat állott szemben. A kukoricakínálat szin-
tén esőkent, árpa igen ritkán fordult elő, míg zab tel-
jesen hiányzik, ez utóbbi nem természetesen módon emeike-
dik az árban. Mai hetipiacunk alig méltó a megemlézésre,
a rozs közlekedési utak következtében szerfölött kevés ga-
bona hozatott föl. Mai áraink, melyek jobbadán névlegesek
a következők: Buza 7-70—7-80, árpa 5-40—5-50, zab 6-80—7
frt. Kész kukorica 4 frt 10—15 tavaszi szállításra 4-40—4-50
(az árak 100 kg-ért készpénz fizetés mellett értendőek.)

Felelős szerkesztő: HARSÁNYI JÁNOS.
Kiadólaptulajdonos: SCHVARCZ SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Karácsonyi- és új évi aján- dékul!

Ki állandó becses biró tárgy-
gyal kívánja szeretteit meglepni,
az nála min gen díszes és a mellett
o l e s ő

arany- és ezüst érték-tárgyakat
vásárolhat a közeledő

karácsony-

és

U J É V I

ünnepekre.

Raktáromat ilyenmü ajándék-
tárgyakkal bőven elláttam és
azokat a gondolható legolcsóbb
árakon adom.

A n. é. közönség b. pártfogá-
sát kéri alázattal

Heiduska Zsigmond,

ékszerész,
Buza-piacz, Csikmák-féle házban,

Fizetés-képtelenség

elhárítása céljából, egy bécsi Jäger-féle alsóruházatot készítő gyár kénytelenítve e cikk-beli nagy raktárát **potom áron** eladni; nekünk pedig **sikerült** ezen raktárt mesés olcsó áron megszerezhetni. Összeállítottunk tehát

Téli kellékeket urak számára,

melyeknek felét vagy háromnegyed részét ajándékozzuk.

Ha egészséges kíván maradni, elnemulassza alább nevezett kitűnő

Imitat. Jäger-Neműeket

beszerezni, miután ez a testnek egyenletes melegen való tartása által az időjárás káros befolyásának ellentáll.

Juttatunk Önnek:

1	finom Jäger-alsóinget	2	frt 50 kr. értékben
1	" alsónadrágot	2	" 40 "
1	" pár keztyűt (kötött)		80 "
1	" ütőmelegtartót		60 "
1	" papucsot		60 "

Valódi értéke összesen: 6 frt 90 kr.

Az itt felsorolt teljes téli kellékeket összesen

2 frt 95 kr.

potom áron ajándékozzuk el, míg készletünk tart. Vétkezik ki ezen alkalmat fel nem használja.

A szétküldés utánvétellel, vagy az összeg előleges beküldése után történik. Meg kell jelezni, hogy az illető kis, közep vagy nagy termetű-e.

Budapesti Áruhizományraktár.

Budapest, III. korona-utca 23. sz.

Ki BEVÁSÁRLÁSAINT akarja galanterie-, játékszer-ek és divatárúkbán

legjobban eszközölni. Az rendelje meg Rixtől Bécsben II. annak diszjegyzékét, mely ingyen küldetik szét.

Mintákkal bárkinek bérmentesen szolgálunk.

Posztó és divatárúkat

a legolcsóbbtól kezdve a legfinomabb minőségig őszi vagy téli szükségletre magán egyéneknek is gyári áron, olcsóbban mint bárhol kapható, küld

Schwarz Moricz

cs. kir. szab. posztó- és divatáru gyárak raktára.

Zwittauban (Morvaország).

3-10 mtr. egy teljes öltözetre . 5 frt 50 kr.

3-10 mtr. erős gyapjuszövet . 6 frt 80 kr.

3-10 mtr. erős finom gyapjuszövet 9 frt — kr.

3-10 mtr. finom gyapjuszövet 13 frt — kr.

3-10 mtr. legfinomabb gyapjusz. 15 frt 50 kr.

2-10 méter téli kabátzövet teljes telika-bátra való 5 frt.

7 frt, 9 frt, 11 frt és magasb áron.

1-70 méter egy teljes lodenakáthoz, vízathatlan.

3-50 frt, 4-50 frt, 5-50 és magasb áron.

Fekete posztó szalonöltözetre. Mindenféle posztóáru. Gyapjuszövet bé-

lésre mindenféle árban 80 krtól kezdve.

Hölgyposztó nőruhákra, hölgy-loden,

sájkendők himalajagyapjuból 1/4 nagy-

ságban 3 frtől kezdve. Általában

posztó és divatáru gyártmányok.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Szabók ré-

sziére mintakönyvek bérmentetlenül. 16-20

HIRDETMÉNY.

Csóka és Lőrinczfalva községekben a kizárólagos italmérési jog 4000 frtért Csóka község tulajdonába esvén, annak nyilvános árverésen leendő albérlébe adása folyó évi december hó 16-án del előtt 10 órakor fog Csóka község-házánál megtartatni, zárt ajánlatok elfogadtatnak, kiemelendő, hogy a község 3086 lakossal bír és 4 országos vásárja van.

A mennyiben december 12-éig netán jelentkező italmérőkkel a község egyes koresmakban kicsinyben való eladás és kimérésre, nem különben az egész jogra magán uton egyezsége lépne, úgy az árverés beszüntetése a szegedi napló 14-én megjelenő számában közölni fog.

Feltételek a község jegyzői irolában betekintethetők.

Csóka község előjárásága.

Torontál megye Török-Kanizsei járás.

1-1.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A tiszta szentmiklósi főhercegi uradalom részéről közhírré tétetik, miszerint: Tisza-szent-miklós 1 nagyvendéglő, 2 kisebb koresma, melletk épületekkel és 1 mészárszék jégveremmel és vagonhíddal együtt, valamint Jázova-Rodison 1 nagyvendéglő és 1 mészárszék színté melletk épületekkel együtt és a hozzá tartozó 23 cat. hold szántó földdel f. évi december hó 20-án d. e. a számtartósági irodában 1890. évi január hó 1-től egymás után következő 3 évre magán árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. — Feltételek ugyanott megtekinthetők.

Zárt ajánlatok a határidőig elfogadtatnak. Tisza-szentmiklós 1889. november 28.

1-2.

Az urad. főtiszttség.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár Bécsben

„Singerstrasse 15. sz. Zum gold. Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsoK ez előtt egyetemes labdacsoK neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemelték fényesen bebizonyították.

Evtizedek óta ezen labdacsoK általában igen el vannak terjedve, számtalan orvos rendeli azt, s alig akad család, melyben ezen kitűnő háziszerebél ne volna egy kis készlet.

1 doboz 15 labdacsoKsal 21 kr., 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bérmentetlen utávéttel melletti megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldése mellett, bérmentes megküldéssel együtt 1 tekercs labdacsoK 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnel kevesebb nem küldetik szét).

Kéretik határozottan Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsoKot kérni s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő feirás minden dobozon a használati utasításban látható Pserhofer J. nevaláirással el legyen látva és pedig véres nyomásban.

Fagy-balzsam, PSERHOFER J.-től 1 tégely 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Keskeny utifü-nyedv, hurut, rekedtség, göresköhögés stb. ellen, 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, 1 forint 20 kr.

Por lábizzadás ellen, Egy doboz ára 50 kr., bérmentes megküldés mellett 75 kr.

Golyva-balzsam, 1 üvegese 40 kr., bérmentes megküldéssel 65 kr.

Elet-essenzia (prágai cseppek), megromlott gyomor, roz emésztés ellen. Egy üvegese 22 kr.

Angol csoda balzsam, 1 üveggel 50 kr., egy kis üveggel 12 kr.

Fiaker-por, köhögés stb. ellen 1 dobozzal 35 kr., bérmentes megküldéssel 60 kr.

Tannochinin-hajkenőcs, PSERHOFER J.-től a legjobb hajnövesztő szer, 1 szelence 2 frt.

Egyetemes tapasz, STEUDEL tanártól sebek ellen jónak bizonyult háziszere. Egy tégely 50 krajczár, bérmentes megküldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztító só, BULLRICH A. W.-től. Kitűnő háziszere megzavart emésztés minden következményei ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Az itt felsorolt készítményeken kívül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyászati különlegesség készleten tartatik, s minden esetleg raktáron nem levő cikket kívánatra pontosan s legutányosabban beszerezettik.

Postai küldemények az összeg beküldése, nagyobb megrendeléseknel utávéttel mellett a leggyorsabban eszközöltetnek.

A pénz előleges beküldése mellett (levegőszerebber postautalvány mellett, a viteldij sokkal kevesebbe kerül, mint az utávéttel mellett való küldésnél.

4-12.

A londoni, párizsi, bécsi, badeni joekeyval kitüntettettek, vitz országos kiállítás 1885-1886-iki bécsi osztályu okmány; a gazdasági-egylet VI. lötenyésztes) külmüncheni, hamburgi, club

tainak. Az elismerő íra 1886-iki ezer notáson diszokmány; kutyakiállítás első bécsi es. kir. mezőszakosztályanak (a nős elismerése 1879 és 85-ben.

KWIZDA CS. KIR. SZAB. ÜDÍTŐ NEDVE

Mosóvíz lovak részére

Erősítésül szolgál nagyobb fárasztások előtt és után, fizamodások, az inak és izmok feszességgénel stb. 1 üveggel 1 frt. 40 kr.

Kwizda korneuburgi marhapora

lovak, szarvasmarha és juhok számára; jelsnek bizonyult rendszeres adagolás mellett sok évi tapasztalás szerint mint állat-táppor etvágyhiány, vérteljes esetében s a tej javítására stb. Nagy doboz ára 70 kr., kisdoboz 30 kr.

Kwizda szemvíze, 1 üveggel 80 kr.

Kwizda Biletere, 1 tégely 3 frt o. é.

Kwizda mirigy- és tögykenőcs, 1 tégelyvel 1 frt.

Kwizda pók-tincturája lovaknak, 1 üveggel 1 frt 50 kr.

Kwizda gyögypora baromfi számára 1 csomag 50 kr.

Kwizda lópatkó-kenőcs, édes és töredezett paták ellen, 1 szelence frt 1-25.

Kwizda kutya-labdacsok, 1 dobozzal 1 frt.

Kwizda körömpora, 1 üveggel 70 kr.

Kwizda görcs-pilulái lovak és szarvasmarhák számára, 1 phlészelence, 15 db. pilulát tartalmazva, 1 frt 60 kr., 1 karton, 5 db. pilulát tartalmazva, 60 kr.

Kwizda erőtápláléka lovak és szarvasmarhákknak, Ládkában á 6 frt és 3 frt. és csomagokban á 30 kr.

Kwizda lábpatkó-kenőcs lovak és szarvasmarhákknak 1 tégelyvel 1 frt.

Fent említett szerek valódi minőségben a legtöbb gyógyszerárban az összes nagyobb anyagkereskedésekben kaphatók Tévedések kikerülése végett kéretik a közönség, hogy a vevésnél kizárólag Kwizda készítményeit kerje és a főntebbi védjegyre figyeljen.

KWIZDA köszvényfolyadék

rég kipróbált háziszere.

Ára 1 forint. Csakis az ide mellékelt védjeggyel valódi.

9-13.

Naponkint postaszétküldés a föletét: Kwizda Ferencz János, es. k. osztrák- és román-udvari szállító, kerületi gyógyszerárta által Korneuburgban Bécs mellett. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerésznel Budapesten.